

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa –ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 13-14 grudnia 2015 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych i humanistycznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych Społecznej Akademii Nauk w Łodzi

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Wiesław Ambrozik - członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA**
- 2. prof. dr hab. Katarzyna Krason – ekspert PKA**
- 3. Artur Gawryszewski – ekspert ds. WSZJK**
- 4. Tomasz Kocoł – przedstawiciel PSRP**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych Społecznej Akademii Nauk w Łodzi na poziomie studiów **pierwszego i drugiego stopnia** została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. Kierunku studiów..

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, w tym z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy			X		
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia – ZNACZĄCO

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1

Za oceną – znacząco - przemawiają głównie usterki w zakresie ujęcia i weryfikacji efektów nauczycielskich, w tym brak specjalnego sylabusu praktyk dla tej specjalności, zawierającego przewidziane do realizacji treści i efekty kształcenia, a także sposoby ich weryfikacji oraz częsta reduplikacja licencjackich treści kształcenia na studiach II stopnia. Niepokojący jest również zakres różnic programowych realizowanych w tzw. module I, bez uwzględnienia kluczowych dla kierunku modułów (co omówione będzie poniżej) i niski poziom prac dyplomowych.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

- należy uporządkować zestaw kompletnych efektów nauczycielskich zgodnie z wykazem wzorcowym i zawrzeć ostateczny ich kształt w programie kształcenia, uzupełnić treści dotyczące prawidłowych nawyków posługiwania się narządem mowy
- warto w sylabusach przedmiotów realizowanych na specjalności nauczycielskiej zawrzeć odniesienia do efektów nauczycielskich
- należy uzupełnić zestaw różnic programowych wyznaczonych dla studentów studiów II stopnia, którzy nie legitymują się przygotowaniem pedagogicznym po studiach I stopnia, aby opanowali kluczowe efekty kierunkowe dla studiów pedagogicznych
- przedmioty i treści podejmowane na I stopniu powinny być odmienne niż na stopniu II, gdyż zakres efektów kształcenia dla obu poziomów jest również odmienny
- zasadnicze przedmioty specjalnościowe (metodyki) powinny być realizowane także w formie wykładowej (lub seminaryjnej czy konwersatoryjnej) i powinny mieć doprecyzowane sposoby weryfikacji efektów z zakresu wiedzy
- aby umożliwić studentom specjalności nauczycielskiej faktyczne nabywanie efektów kształcenia trzeba rozdzielić realizację przedmiotów: edukacja muzyczna, plastyczna i techniczna – mają one nieporównywalne ze sobą elementy związane z nabywaniem wiedzy i umiejętności a fuzja ich treści na 1 przedmiocie (10 godzinny) zaproponowana przez jednostkę jest niewłaściwa
- warto sformułować odrębny dla specjalności nauczycielskiej sylabus praktyk, aby kontrolować rzeczywiste nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych dla standardu nauczycielskiego
- należy podjąć większe starania o należyte dokumentowanie prac etapowych
- warto przeanalizować zakres sposobów weryfikacji efektów w postaci prac projektowych, aby nie tylko one służyły weryfikacji efektów kształcenia i jednocześnie nie stanowiły zbyt dużego obciążenia dla studiujących
- należy położyć większy nacisk na podniesienie poziomu prac licencjackich i magisterskich, zwłaszcza na metodologiczną poprawność prac dyplomowych (na I i II stopniu) oraz rzetelne ich recenzowanie ze wskazaniem widocznych usterek

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.

1. Opis stanu faktycznego

Misja i Strategia Rozwoju Wydziału na lata 2013-2018 została przyjęta uchwałą rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych 30 września 2013 roku i wyznacza dążenie do realizacji wartości społecznych i akademickich z uwzględnieniem pól dydaktycznych i badawczych w ramach obszaru nauk społecznych oraz obszaru nauk humanistycznych. Misja jest realizowana przez kształcenie na kierunku pedagogika (rozumiane jako wszechstronne rozwijanie osobowości studentów, ich kreatywności, umiejętności społecznych) i prowadzenie badań naukowych (w tym popularyzowanie nauki) oraz współpracę z otoczeniem społecznym i środowiskiem gospodarczym (z uwzględnieniem przyczyniania się do modernizacji regionu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego). Plany rozwoju wydziału koncentrują się na podnoszeniu jakości kształcenia, intensyfikacji współpracy naukowej z innymi placówkami badawczymi, tworzeniu nowych kierunków studiów, wzroście aktywności publikacyjnej pracowników i uzyskiwaniu kolejnych uprawnień akademickich. Koncepcja kształcenia realizuje założenia strategii Rozwoju Wydziału i odpowiada celom polityki jakości, uwzględniając wzorce i doświadczenia głównie krajowe właściwe dla kształcenia na kierunku pedagogika.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.1 – w pełni dla obu poziomów kształcenia (II i I stopnia)

3. Uzasadnienie oceny

Koncepcję studiów na kierunku pedagogika w pełni wpisuje się w założenia wskazane w Misji i strategii rozwoju Wydziału, dotyczy to poszukiwania nowych i pożądaných na rynku pracy specjalności i wypracowaniu procedur monitorowania jakości kształcenia.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1. Opis stanu faktycznego

Plany jednostki wpisują się w tendencje zmian nauk humanistycznych i społecznych, wiążą się z: dążeniem do zwiększenia stopnia umiędzynarodowienia, zwiększeniem funduszy na badania własne i zorientowaniem polityki jednostki (także w sferze zawodowego doskonalenia kadry) na rozwój badań naukowych, w tym na współpracę naukową z innymi placówkami badawczymi w kraju i za granicą, uzyskanie uprawnień do doktoryzowania na kierunku pedagogika oraz zwiększenia w toku kształcenia wykorzystania nowoczesnych technologii. Szczególne miejsce przypisano doskonaleniu oferty kształcenia, by zapewnić absolwentom konkurencyjność na rynku pracy.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.2 - w pełni

3. Uzasadnienie oceny – plany rozwoju kierunku zgodne są z tendencjami widocznymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, a w szczególności dyscypliny pedagogika.

Powiązanie programu kształcenia z zapotrzebowaniem otoczenia społecznego i gospodarczego jest kwestią kluczową i takie znaczenie przypisuje jej wizytowana jednostka.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka przyporządkowała właściwie oceniany kierunek studiów do dwóch obszarów kształcenia: obszaru nauk społecznych i humanistycznych, wskazując dziedzinę nauk społecznych i humanistycznych oraz dyscyplinę pedagogika. Stosownie do nich skonstruowała zestaw efektów kształcenia.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.3 – w pełni dla obu poziomów kształcenia (II i I stopnia)

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka dokonała przyporządkowania w sposób właściwy.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka przedłożyła Zespołowi Wizytującemu zestaw efektów kształcenia przewidzianych Ustawą, odnoszących się do specjalności wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna. Nie zamieszczono jednak wyodrębnionego odniesienia do tych efektów wprost w sylabusach, znalazło się jednak zestawienie matrycowe ukazujące nasycenie efektów nauczycielskich na poszczególnych przedmiotach przedstawione w czasie wizytacji (matryce dostarczone wcześniej w zestawieniach elektronicznych tych efektów nie ujmowały).

Wydział w pełni uwzględnił wzorcowe dla kierunku efekty kształcenia (określone w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego), odniósł je stosownie do efektów obszarowych, zgodnie z profilem ogólnoakademickim.

Wyodrębnił też efekty nauczycielskie niezbędne dla realizacji specjalności wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna. Choć są one zgodne z Rozporządzeniem MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 rok, w wykazie dostarczonym Zespołowi nie znalazł się efekt 6b w zakresie emisji głosu (absolwent „ma wykształcone prawidłowe nawyki posługiwania się narządem mowy”), w zapisie są jedynie treści dotyczące wiedzy z tego zakresu, brak ujęcia umiejętności. Inaczej przedstawia się zestaw efektów dołączonych do programu kształcenia

zamieszczonego w przesłanych przed wizytacją materiałach elektronicznych – są to niejako dwa różniące się zestawienia i trudno ocenić, które z nich jest obowiązujące. W zestawie elektronicznym jest zapis: „potrafi posługiwać się właściwie narządem mowy”, ale nadal nie jest on wpisany w sferę nawyków wykształconych w trakcie zajęć z zakresu emisji głosu.

Przyjęte efekty, jako efekty wzorcowe, są sformułowane w sposób klarowny i umożliwiający ich weryfikację, uwzględniają zarówno zdobywanie przez studentów wiedzy, jak i umiejętności badawczych (w tym diagnostycznych) i kompetencji społecznych. Efekty przewidują też przygotowanie absolwenta do edukacji ustawicznej.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.4 – w pełni dla obu poziomów kształcenia (II i I stopnia)

3. Uzasadnienie oceny

Pomimo usterki w zakresie przypisania umiejętnościowego efektu związanego z emisją głosu (których zmianę postuluję w zaleceniach), pozostałe efekty są sformułowane i dobrane w sposób właściwy.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia

w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiającą studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1. Opis stanu faktycznego

1) Treści programowe przewidziane w przypadku studiów II stopnia z zakresu wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej podejmowanych przez absolwentów licencjatów niepedagogicznych i nienauczycielskich zostały słusznie rozszerzone w postaci realizacji różnic programowych. Reguła przewidująca owo wyrównywanie różnic została uchwalona przez Radę Wydziału 30.09 2013 roku i zakłada weryfikację osiągniętych przez kandydata efektów kształcenia na I stopniu oraz przewiduje ewentualne wyznaczenie przez dziekana przedmiotów do uzupełnienia z zakresu dwóch modułów – dla osób nieposiadających uprawnień pedagogicznych i dla osób, które posiadają te uprawnienia, ale nie posiadają uprawnień nauczycielskich.

Analiza zestawu proponowanych różnic (dokument przedłożony zespołowi podczas wizytacji) wskazuje, że dla osób bez przygotowania pedagogicznego (po innych niż pedagogiczne kierunkach) przewidziano uzupełnienie jedynie podstaw pedagogiki specjalnej, teoretycznych podstaw kształcenia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy z ergonomią. W zestawie do uzupełnienia różnic brak jest podstaw pedagogiki (lub wprowadzenia), dydaktyki ogólnej, pedagogiki społecznej oraz psychologii ogólnej i rozwojowej. Nie ma też wskazań, co do uzupełnienia praktyk pedagogicznych decydujących o uzyskaniu uprawnień nauczycielskich. A zatem dla studentów po innym niż pedagogika kierunku na poziomie studiów I stopnia taki zestaw przedmiotów ogólnopedagogicznych jest niewystarczający. Taki zakres określonych różnic spowoduje, że absolwent nie osiągnie efektów kształcenia niezbędnych dla uzyskania kompetencji pedagogicznych.

Brak treści kształcenia z przedmiotu emisja głosu na specjalności nauczycielskiej na studiach I stopnia, i co za tym idzie także efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych związanych z tym modułem. Pojawia się natomiast przedmiot „higiena głosu z logopedią”, gdzie wśród treści przeważają zagadnienia z zakresu logopedii, zaś zajęcia – na co wskazuje zapis sylabusu - odbywają się w formie wykładowej. Oznacza to, że zdobywanie umiejętności związanych np. z prawidłowym posługiwaniem się aparatem artykulacyjnym czy fonacyjnym

nie jest w tym module uwzględniane, bo tych umiejętności nie można osiągnąć w wyniku wysłuchania wykładu. Dodatkowo potwierdza to jeszcze brak ujęcia efektu nauczycielskiego 6b, dotyczącego wykształcenia prawidłowych nawyków posługiwania się narządem mowy na co zwrócono uwagę już wcześniej w raporcie w punkcie 1.4. Co ciekawe emisja z logopedią pojawia się na specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i tam przypisano mu właściwe proporcje i znaczenie w zakresie umiejętności.

Niewystarczający jest sposób realizacji zagadnień związanych z edukacją muzyczną i plastyczną, połączono te formy edukacji estetycznej z techniką a nawet technologią informatyczną (jest w zakresie treści modułu np. zastosowanie komputera i zabawy konstrukcyjne). Połączenie w jednym przedmiocie edukacja artystyczna z metodyką czterech odmiennych dyscyplin nie jest właściwie, bo mieszczą się one jednak w innych zakresach efektów. Trudno oczekiwać, aby prowadzący miał podobny poziom kompetencji muzycznych, plastycznych i technicznych. Dodatkowo przypisano tym trzem specyficznym sferom tylko 10 godzin w kontakcie z prowadzącym, zaś analiza tematyki pokazuje, że na każdą edukację przypada realizacja trzech zajęć oraz w sumie 15 zagadnień. Taka liczba godzin nie pozwala na realizację tak szerokiego zakresu treści kształcenia. Samodzielna praca wyznaczona w sylabusie poprzez punktację ECTS w przypadku zajęć opartych na kompetencjach wymagających wiedzy, ale i umiejętności w specyficznym obszarze działań estetycznych i technicznych jest niewystarczająca, a program studiów w zakresie tego przedmiotu nie jest dostosowany jest do warunków określonych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela).

2) Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest na ogół zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz częściowo uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Najwięcej wątpliwości budzi reduplikacja treści (a co za tym idzie także efektów kształcenia) na II stopniu studiów. Na obu poziomach pojawiają się przedmioty o tej samej nazwie oraz bliźniaczo podobnych treściach. Poniżej przykłady usterek w tym zakresie.

- Przykładem może być przedmiot Metodyka wychowania przedszkolnego realizowana na poziomie studiów I i II stopnia, pierwszy stopień poświęcono zajęciom warsztatowym (10 godzin), zaś na II stopniu zaplanowano ćwiczenia (w wymiarze 20 godzin kontaktowych). Na żadnym poziomie nie przewidziano wykładów, co pokazuje, że przedmiot potraktowany został jedynie w kategoriach praktycznych, pomijając aspekt teoretyczny. Jest to zabieg niefortunny, nawet wówczas, kiedy uznalibyśmy wymiar praktyczny przedmiotu. Metodyka wychowania przedszkolnego opiera się bowiem na regułach i zasadach tworzących zakres wiedzy będącej bazą dla odniesień aplikacyjnych. Na poziomie akademickim nie można sobie wyobrazić innego istnienia praxis, zwłaszcza, że współcześnie pojawia się wiele koncepcji edukacji na tym poziomie, które należy poznać i krytycznie analizować planując własną aktywność nauczycielską. Metodyka posiada także swój specyficzny zakres badań, z którym również warto byłoby zaznajomić studentów, w formie wykładowej. Dodatkowo, skoro warsztaty liczą łącznie jedynie 10 godzin w kontakcie na I stopniu studiów trudno sobie wyobrazić, iż możemy w ich systemie zapewnić faktyczne pełne osiągnięcie efektów kształcenia związanych z wiedzą.

- Niewystarczające jest też dokumentowanie efektów kształcenia tego przedmiotu. Na II stopniu weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest na podstawie oceny projektu i symulacji zajęć oraz konspektu – co pokazuje, że ten etap kształcenia jest traktowany również

jedynie w kategoriach praktycznych. Jednocześnie tych prac etapowych, będących egzemplifikacją weryfikacji efektów, nie przedłożono zespołowi wizytującemu. Weryfikacja efektów kształcenia na I stopniu dokonywana jest natomiast – jak podaje zapis sylabusu - wg prac pisemnych, ale nie ma ich pełnego zestawu w przedłożonych pracach etapowych, a zatem określenie potencjału weryfikującego tych prac jest utrudnione (zespół poinformowano, że prace są zwracane studentom).

- Co więcej wskazana dla tego przedmiotu literatura na I stopniu obejmuje pozycje w lat 1980-2007, przy czym publikacje przed 2000 rokiem stanowią większość zalecanego wykazu. Natomiast literatura wskazana dla II stopnia jest w pełni reprezentatywna i zawiera aktualne publikacje.

- Przedmiot podstawy, organizacja i cele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej realizowany jest w postaci 10 godzin wykładów na studiach licencjackich niestacjonarnych (plus 3 godziny w kontakcie przeznaczone na zaliczenie i egzamin). Analiza zawartości tego przedmiotu przyniosła wniosek, iż podobne treści do realizacji odnaleziono na metodyce wychowania przedszkolnego na studiach II stopnia – dotyczy to np. tematu 1: podstawy planowania i organizacji pracy dydaktyczno-wychowawczej w przedszkolu.

- Równie zbliżone treści pojawiają się też na przedmiocie pedagogika wieku dziecięcego, pod nieco zmienioną nazwą (choćby funkcje przedszkola). Zapoznając się z treściami pedagogiki wieku dziecięcego (wykłady i ćwiczenia) zauważamy, że ściśle nawiązują one do metodyki, np. temat zabawa jako podstawowa forma aktywności dziecka w wieku przedszkolnym czy metody i formy pracy stosowane w przedszkolu. Wśród materiałów dydaktycznych w sylabusie zamieszczono podstawę programową wychowania przedszkolnego i nauczania zintegrowanego (wadliwie nazwana jest ta część podstawy) oraz test dojrzałości szkolnej czy przykładowe rozkłady materiału nauczania i scenariusz zajęć w przedszkolu i szkole – co jeszcze bardziej zbliża przedmiot do zagadnień metodycznych.

- Zespół uznaje, że można było zastąpić te trzy wymienione przedmioty jednym, ale właściwie zaplanowanym i realizowanym, zawierającym stosowne sposoby weryfikacji efektów. Ewentualnie na II stopniu można by poświęcić czas na współczesne tendencje w edukacji i wychowaniu przedszkolnym.

- Kolejna uwaga dotyczy tego, że przedmioty z ustalonego uchwałą I modułu wyrównywania różnic winni realizować również studenci po niepedagogicznych studiach I stopnia, którzy wybierają na II stopniu specjalność Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza czy Pedagogika resocjalizacyjna z elementami doradztwa zawodowego i personalnego, gdyż obie specjalności nadbudowane są na uprawnieniach pedagogicznych. W przedłożonym dokumencie (Uchwała Rady Wydziału z 30.09 2013) nie wskazuje się takiej konieczności.

- Obok powyższych zakresów treści realizowanych na kierunku pedagogika znalazły się też przykłady doskonałych sylabusów, np. sylabus przedmiotu historia filozofii czy diagnostyka pedagogiczna – perfekcyjne pod względem doboru treści, literatury i zakresu efektów w sposób właściwy weryfikowanych. Ten drugi sylabus pokazuje też sposób właściwego usystematyzowania wiedzy na poziomie studiów licencjackich i magisterskich – na poziomie I stopnia pojawia się bowiem przedmiot diagnoza pedagogiczna i obejmuje podstawowy zakres treści, zaś spodziewane efekty dotyczą np.: wykorzystania zdobytej wiedzy w analizie i prognozie planowanych przez siebie działań diagnostycznych, ale już na stopniu II wymagania się zmieniają: tu student planuje i organizuje diagnozę pedagogiczną

podmiotów pedagogicznych oddziaływań oraz umiejętnie transponuje wiedzę teoretyczną na praktyczną działalność pedagogiczną. Na I stopniu student tworzy projekt praktyczny jako element weryfikacji efektów, zaś na II - esej bardziej specyfikujący element wiedzy. Wskazana i zalecana literatura także została zróżnicowana na I i II stopniu. Widać w tym przykładzie jak konstruuje się zakres wiedzy i umiejętności odpowiednio do poziomu edukacji, przy pominięciu skłonności reduplikacyjnych, co nie udało się na innych powtarzanych przedmiotach.

3) Metody kształcenia wskazane w sylabusach nie tylko uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, ale też w znaczącym wymiarze (przeliczonym na punkty ECTS) je wykorzystują.

Nieco niepokoi jednak projektowanie zakresu niektórych przedmiotów jedynie poprzez pracę własną studenta – np. przedmiot metody pracy kuratora sądowego realizowany jest jedynie w formie warsztatowej, przy czym w założeniu zna on uwarunkowania prawne działalności kuratora sądowego i wie, jakie są metody i zakres pracy w kurateli. Zatem wiedzę na ten temat (którą weryfikuje praca pisemna) musi opanować sam, bez wykładu.

Pojawiają się w zapisach aktywizujące formy pracy ze studentami.

Stosowane metody umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, choć uzależnione to jest zasadniczo od sfery zakresu wiedzy i umiejętności, a to – jak wykazano wyżej nie jest sfera wolna od usterek w programie kształcenia.

Studenci I stopnia zostają przygotowani do prowadzenia badań, głównie za sprawą wspomnianego przedmiotu diagnoza pedagogiczna, ale i przedmiotu metody badań. Są zaznajamiani z procedurą formułowania i analizy problemów badawczych, doboru metod i narzędzi. II stopień w założeniu umożliwia studentowi już samodzielne prowadzenie badań (choć nie potwierdza tego analiza prac dyplomowych)

4) Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów I i II stopnia, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS. Wątpliwość budzi jedynie wymiar godzin przeznaczony na niektóre przedmioty np. edukacja artystyczna z metodyką i innych przedmiotów z zakresu specjalności nauczycielskiej, właściwie rozbudowana ilościowo jest natomiast część zajęć w kontakcie, realizowanych na pozostałych specjalnościach.

5) Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, i przeliczenie wynosi 25 godzin pracy na 1 punkt ECTS. Modułom zajęć powiązanych z badaniami naukowymi przypisano właściwy wymiar ogólnej liczby punktów, a zakres prowadzonych badań jest powiązany ze wskazanymi zajęciami.

6) Jednostka zapewnia studentowi dobór modułów kształcenia w zakresie części C (przedmioty do wyboru - 28 ECTS) i specjalności (29 ECTS) oraz wybieralnego lektoratu języka obcego, co łącznie jest wymiarem wystarczającym na obu stopniach kształcenia.

7) Formy zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, liczebność grup nie budzi zastrzeżeń. Natomiast warto byłoby zrównoważyć zajęcia metodyczne o nacechowaniu praktycznym na I stopniu także pewną liczbą zajęć w formie wykładowej. Warto też ujednolicić wymiar punktowy ECTS dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w zakresie zajęć o charakterze praktycznym. W zestawie sylabusów nie zamieszczono wskazań, co do wymiaru edukacji na odległość.

8) Program praktyk zawodowych zaplanowano właściwie, w wymiarze 150 godzin. Sformułowano jeden wspólny sylabus dla wszystkich praktyk i wyraźnie brak tu ujęcia odrębnego dla specyficznych efektów np. nauczycielskich. Koniecznie należałoby uzupełnić sylabusy na I poziomie studiów, inaczej niemożliwa jest weryfikacja efektów nauczycielskich. Organizacja praktyk nie budzi zastrzeżeń.

9) W związku z faktem, iż w jednostce aktualnie realizowane są jedynie studia niestacjonarne na kierunku nie uwzględnia się kwestii umiędzynarodowienia procesu kształcenia (podejmowane są one na innych prowadzonych przez uczelnię kierunkach).

2. Ocena spełnienia kryterium 1.5 – częściowo
znacząco (1.5.3; 1.5.4; 1.5.5; 1.5.6)
częściowo (dotyczy to zwłaszcza 1.5.1; 1.5.2; 1.5.8; 1.5.9)

3. Uzasadnienie oceny

W programie kształcenia pojawiały się istotne usterki, decydujące o powyższej ocenie, dotyczą one reduplikacji realizowanych treści na I i II stopniu, wadliwego doboru treści metodycznych i przypisanych im metod pracy (bez wykładów lub innych form umożliwiających przekazywanie wiedzy), co uniemożliwia pełne osiągnięcie efektów kształcenia (zwłaszcza nauczycielskich), wadliwego wyznaczenia w module I różnic programowych i braku sylabusu praktyk i ujęcia w nim określenia efektów kształcenia wyspecyfikowanego dla specjalności nauczycielskiej.

1.6 Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1. Opis stanu faktycznego

1) Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywa się jedynie na podstawie oceny dokumentów – świadectwa dojrzałości i wymaga terminowej rejestracji przy pomocy zgłoszenia rekrutacyjnego. Paragraf 1 punkt 2 uchwały Senatu SAN z 24.03.2015 roku wskazuje, że postępowanie ma charakter rozmowy kwalifikacyjnej, zaś paragraf 3 punkt 2 informuje, że zasadniczym elementem postępowania jest ocena dokumentów, bez egzaminów wstępnych. Warto doprecyzować zatem element rozmowy kwalifikacyjnej i trybu jej ewentualnego przeprowadzania.

Na studiach II stopnia obowiązującym podczas rekrutacji dokumentem jest dyplom ukończenia studiów I stopnia. Zapisano – co jest postępowaniem zrozumiałym - że kandydaci nie kontynuujący kierunku mogą być zobowiązani do uzupełnienia różnic. Właściwsze chyba

(z perspektywy systemu bolońskiego) byłoby określenie, że kandydaci mają prawo do wyrównania różnic, jeśli zależy im na uzyskaniu pełnych uprawnień pedagogicznych i/lub nauczycielskich po ukończeniu studiów na poziomie magisterskim.

Procedura naboru na I i II stopień kształcenia zapewnia równe szanse kandydatom.

2) Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku określa Regulamin potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi przyjęty uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku wdrożony z dniem 1 października 2015 roku. Określa on zasady potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców w celu stworzenia elastycznego systemu kształtowania ścieżki nauczania i procedury związane z potwierdzeniem efektów uczenia się oraz wskazuje organy do tego uprawnione. Nie przekazano jednak tego dokumentu Zespołowi Wizytującemu w przesłanych dokumentach.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.6 z uwzględnieniem kryteriów od 1.6.1. do 1.6.2 - w pełni

3. Uzasadnienie oceny - procedura rekrutacyjna przyjęta dla kierunku zapewnia dostępność dla każdego kandydata spełniającego warunki podstawowe, zarówno starającego się o przyjęcie na studia I stopnia (świadectwo maturalne), jak i II stopnia (dyplom studiów I stopnia).

System potwierdzania efektów kształcenia wynikający z Ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, art.1. pkt18n, 18o, art.170e jest dopiero wdrażany i jego skuteczność można będzie odnotować dopiero po zakończeniu aplikacji. Warto zaznaczyć, że na kierunku tym, z uwagi na brak oceny jakości kształcenia PKA, jednostka nie ma uprawnień do potwierdzania efektów.

1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.

1. Opis stanu faktycznego

1) Stosowane na kierunku pedagogika metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia mają charakter tradycyjny i związane są głównie z weryfikacją semestralną (na co wskazuje zapis w raporcie samooceny jednostki, gdyż powołuje się on na procedurę

egzaminacyjną) oraz etapową w ramach przedmiotu – opartą o zastosowanie projektów, prac pisemnych i referatów. Przy czym w opisie wyszczególniono jedną z form specyficznej weryfikacji, a mianowicie obserwację (pojawia się ona także w zapisie sylabusów). Nie bardzo jednak wiadomo jakie komponenty/kryteria/ kategorie na tą obserwację się składają, nie ma bowiem w zestawieniu prac etapowych wskazania co do scheduły takiej obserwacji, która pomogłaby studentowi zorientować się, jaki rodzaj zachowania się czy postępowania zostanie poddany weryfikacji obserwacyjnej. Z zapisu raportu wynika, że obserwuje się m.in. aktywność na zajęciach. Ale i taka obserwacja powinna zawierać w sobie kategoryzację oceną. Dla Zespołu Wizytującego niepokojące było, że w zestawieniu prac etapowych brakowało dokumentów stanowiących prace etapowe wielu przedmiotów, niektóre dostarczono kolejnego dnia, ale tylko te, o które wnioskowano dzień wcześniej. Poinformowano również, że niektóre prace etapowe znajdują się w Katedrach i dlatego nie dołączono ich do dokumentacji (np. prace etapowe z przedmiotu psychologia społeczna). Większość złożonych prac etapowych to były jedynie formularze informacyjne pokrywające się z zapisem sylabusowych wskazań, bez załączenia prac studentów, przez co nie sposób ocenić czy osiągają oni efekty kształcenia i w jaki sposób są faktycznie oceniani. Na przedmiotach metodycznych specjalności nauczycielskiej są głównie pisane projekty - co jeśli student powinien przygotować równolegle kilka projektów lub referatów na niemal wszystkich zajęciach w danych semestrze, czy jest w stanie rzetelnie się do tego przygotować, zwłaszcza zakładając, że na niektórych przedmiotach nie ma w ogóle wykładu i cały ciężar orientacji w stanie badań spoczywa na pracy własnej?

Zastrzeżenia szczególne budzi w kontekście osiągania przez studenta efektów kształcenia proces dyplomowania, a właściwie poziom prac dyplomowych. Trudno dociec dlaczego dobrze zaprojektowany w sylabusie przedmiot metody badań oraz seminaria nie przygotowują w pełni do prowadzenia prac licencjackich i magisterskich. Analiza prac przynosi jeden zasadniczy wniosek – studenci mają na obu poziomach kształcenia podstawowe trudności z formułowaniem problemów badawczych, często wyprowadzają niepotrzebnie hipotezy (np. w badaniu diagnostycznym lub sondażowym). Opis badań ma luźny związek z założonymi hipotezami i weryfikacją. Recenzenci i promotorzy nie wskazują na błędy metodologiczne w ocenach prac, choć są one dość rażące. Widać to wyraźnie w analizowanych pracach dyplomowych ujętych w załączniku.

2) System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest w sposób przejrzysty zawarty w sylabusach – zwłaszcza wzorcowo ujęty został w sylabusach z zakresu diagnozy i diagnostyki pedagogicznej i na tej podstawie można stwierdzić, iż zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. Natomiast określenie jednoznaczne czy umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia wymagałoby analizy wszystkich prac etapowych.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.7 z uwzględnieniem od 1.7.1. do 1.7.2 – częściowo

3. Uzasadnienie oceny - ujęcie weryfikacji efektów w sylabusach jest poprawne, choć czasem nagromadzenie jednej formy (np. projektu) na kilku przedmiotach może być utrudnieniem w uzyskaniu optymalnych rezultatów przez studenta. Dużą usterką był brak możliwości dostępu do większości prac etapowych. Ważną przesłanką oceny jest też niski poziom metodologiczny prac licencjackich i magisterskich.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia - w PEŁNI

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 2

Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2 – brak zaleceń

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy—zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

1. Opis stanu faktycznego

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „pedagogika” Uczelnia zgłosiła 14 nauczycieli akademickich, w tym 7 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 7 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych.

Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Minimum kadrowe zarówno dla studiów pierwszego jak i drugiego stopnia na kierunku „pedagogika” spełnia wymagania rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370):

- potencjał kadrowy ocenianego kierunku jest na poziomie liczbowego minimum określonego

w§ 15 ust. 1;

- nauczyciele akademicki są zatrudnieni w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów (§ 13 ust. 1);

- nauczyciele akademicki, zgodnie z § 13 ust. 2, prowadzą osobiście na kierunku co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicki) oraz co najmniej 60 godzin (nauczyciele akademicki posiadający stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia);

- uczelnia, w skład której wchodzi podstawowa i jednostka organizacyjna prowadząca oceniany kierunek studiów, jest podstawowym miejscem pracy dla nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia (§ 8 ust. 1 pkt 2d);

Ponadto wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia oraz realizację przyjętego programu kształcenia.

Zgodnie z § 29 obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) Uczelnie w terminie do dnia 1 października 2015 r. dostosują minima kadrowe dla kierunków studiów prowadzonych w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do wymogów określonych w § 8 ust. 2 pkt 3, § 12 ust. 4, § 14 ust. 3 i 5, § 15 ust. 2, 3 i 5 oraz § 17 ust. 1 pkt 8 i 9 niniejszego rozporządzenia.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla danego kierunku studiów, do liczby studentów jest określony w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131). Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku spełnia/nie spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 ww. rozporządzenia. Wynosi 1: 50 na studiach I stopnia oraz 1: 93 na studiach drugiego stopnia przy obowiązującym na wizytowanym kierunku nie mniejszym niż 1 : 120.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy w zakresie dyscypliny pedagogika (różnych jej subdyscyplin), dwie osoby posiadają dorobek z dyscypliny filozofia i jedna z dyscypliny socjologia, co oznacza, że spełniony jest warunek zapewniający realizację programu studiów w obszarach wiedzy odpowiadającym obszarom kształcenia tj. w obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Spełniony jest również warunek dotyczący posiadania przez osoby zaliczane do minimum kadrowego dorobku w zakresie poszczególnych specjalności, które są oferowane w ramach kierunku pedagogika.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom wynikającym z Rozporządzenia MNiSW dotyczącym warunków prowadzenia studiów.

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

Tak więc w świetle przeprowadzonej analizy akt oraz indywidualnego dorobku naukowego, osoby które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, spełniają warunki określone w § 13 ust. 1, § 13 ust. 2, § 14 ust. 1, oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.);

2. Ocena spełnienia kryterium 2.1 – w pełni

3. Uzasadnienie oceny:

We wszystkich ocenianych kryteriach (dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów, struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich, liczba studentów przypadająca na jednego nauczyciela akademickiego zaliczanego do minimum kadrowego) spełnione są obowiązujące wymagania. Minimum kadrowe jest spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono 14 osób. 13 osób posiada dorobek w zakresie obszaru nauk

społecznych, dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie pedagogika (12 osób, dyscyplinie socjologia (1 osoba) oraz w zakresie obszaru nauk humanistycznych, dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia (1 osoba).

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

1. Opis stanu faktycznego

Zajęcia na kierunku pedagogika prowadzi 41 osób. Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Kierunki prowadzonych badań pozostają w ścisłym związku z kształceniem na akredytowanym kierunku studiów i prowadzonymi w jego ramach specjalnościami. Przydział zajęć dydaktycznych poszczególnym nauczycielom akademickim, jest zgodny z posiadanym przez nich aktualnym dorobkiem naukowym oraz prowadzonymi badaniami w zakresie pedagogiki, socjologii, filozofii.

2. Ocena spełnienia kryterium 2.2 – w pełni

3. Uzasadnienie oceny

Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Opis stanu faktycznego

Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych odwołuje się do strategii zarządzania zasobami ludzkimi, służy właściwemu doborowi kadry naukowo-dydaktycznej potrzebnej m.in. do prowadzenia kształcenia na kierunku pedagogika, która:

- zatrudniana jest w drodze konkursów,
- motywowana jest poprzez system podnoszenia kwalifikacji naukowo-dydaktycznych, w ramach którego przewidziano m.in.: okresową ocenę aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej (co 2 lata, profesor tytularny co 4 lata), ocenę pracowników dokonywaną przez studentów – ewaluacja prowadzonych zajęć dydaktycznych, wprowadzeniem systemu projakościowych osiągnięć oraz aktywności pracowników, odbywanie staży naukowych (krajowych i zagranicznych);
- tworzenie warunków organizacyjnych i materialnych zapewniających rozwój własnej kadry naukowo-dydaktycznej, nie rezygnując z zatrudniania specjalistów z zewnątrz, Uczelnia dofinansowuje rozwój naukowy własnej kadry (dofinansowania przewodów doktorskich i habilitacyjnych, finansowanie publikacji w czasopismach i monografiach i udziału w konferencjach naukowych, umożliwienie publikacji w czasopismach i monografiach afiliowanych przez SAN, finansowanie projektów i grantów wewnętrznych, stypendiach naukowych); dla młodej kadry prowadzone są doskonalące kursy pedagogiczne;

- prowadzenie aktywnej współpracy międzynarodowej (cykliczne konferencje międzynarodowe z zakresu pedagogiki rodziny Współczesna rodzina w Polsce i na świecie. Oraz resocjalizacji Profilaktyka zagrożeń i resocjalizacji, Erasmus) Plus.

2. *Ocena spełnienia kryterium 2.3 W pełni.*

3. *Uzasadnienie oceny*

Prowadzona na Wydziale polityka kadrowa umożliwia odpowiedni dobór nauczycieli akademickich, motywuje ich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. Nauczyciele akademicy wysoko oceniają warunki pracy oraz formy wspierania ich w rozwoju naukowym i dydaktycznym. Polityka kadrowa Uczelni realizowana jest właściwie poprzez celowe planowanie zatrudnienia i naboru pracowników, ocenę pracowników, działania mające na celu utrzymanie oraz rozwój pracowników.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

1. *Opis stanu faktycznego*

Instytut Pedagogiki prowadzi badania w zakresie pedagogiki rodziny, pedagogiki opiekuńczej, resocjalizacyjnej z pracą socjalną i wsparciem społecznym, pedagogiki wieku dziecięcego, pedagogiki pracy i doradztwa zawodowego oraz edukacji kulturowej oraz włączającej. We współpracy międzynarodowej prowadzone są również badania na temat roli pedagogiki we współczesnym społeczeństwie. Wyniki badań znajdują swoje odzwierciedlenie w publikacjach m.in. w kwartalniku „Pedagogika rodziny. Family Pedagogy”, w licznych monografiach oraz artykułach publikowanych w recenzowanych czasopismach. Są one także prezentowane na konferencjach naukowych i wykorzystywane w trakcie zajęć dydaktycznych. Instytut Pedagogiki prowadzi więc badania w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, do których przypisane są efekty kształcenia na kierunku pedagogika.

2. *Ocena spełnienia kryterium 2.4 – w pełni*

3. *Uzasadnienie oceny*

Jednostka spełnia warunki odpowiedniości pomiędzy prowadzonymi badaniami naukowymi a obszarami kształcenia, w ramach których został przyporządkowany kierunek studiów o czym świadczy podejmowana problematyka badawcza oraz publikacje, które w jej ramach powstają. Uczelnia dba o właściwą popularyzację efektów badań dzięki współorganizowaniu konferencji i seminariów, publikowaniu tekstów i wyników wspólnych prac w czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i zagranicznym.

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. *Opis stanu faktycznego*

Zdecydowana większość podejmowanych tematów badawczych jest wykorzystywana w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na akredytowanym kierunku studiów, wzbogaca i unowocześnia tematykę zajęć. Studenci mają dostęp do dorobku akademickiego na wysokim poziomie dzięki fachowości kadry, prowadzonych przez nią badań. Ponadto rezultaty prowadzonych badań wykorzystywane są podczas zajęć np. w zakresie pedagogiki rodziny w przedmiocie o takiej nazwie, czy badań nad edukacją włączającą i kulturową w przedmiotach fakultatywnych. Efekty badań naukowych prowadzonych przez kadrę kierunku znajdują także zastosowanie w pracach semestralnych oraz pracach dyplomowych.

2. Ocena spełnienia kryterium 2.5. – w pełni

3. Uzasadnienie oceny

Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia – w PEŁNI

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 3

Uczelnia nawiązała i podtrzymuje współpracę z otoczeniem w sposób korzystny dla poziomu studiów, dotyczy to zarówno weryfikacji efektów kształcenia, jak i organizacji praktyk zawodowych

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 3 – brak

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka utrzymuje istotne kontakty z placówkami zapewniającymi dostępność do praktyk zawodowych studentów, przedstawiciele tych ośrodków stanowią też ważne gremium opiniujące zakres efektów kształcenia i kompetencji absolwentów wymaganych na rynku pracy. Na uwagę zasługuje wykorzystanie platformy internetowej, służącej gromadzeniu opinii i formułowaniu wytycznych dla ewentualnych modyfikacji programu nauczania. Ważnym posunięciem było też powołanie Pełnomocnika Rektora ds. Pracodawców – co pozwala w pełni wykorzystać potencjał środowiska dla podnoszenia poziomu edukacji prowadzonej w jednostce (przez konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi i korzystanie z projektów prowadzonych przez instytucje badawcze i oświatowe, dostępnych w środowisku). Przykładem wartościowej i obopólnej wymiany ze środowiskiem jest program warsztatowy przygotowany przez studentów pedagogiki na rzecz edukacji do bezpieczeństwa dzieci (Autotraper).

2. Ocena spełnienia kryterium 3.1- w pełni

3. Uzasadnienie oceny:

Uczelnia nawiązała i podtrzymuje współpracę z otoczeniem w sposób korzystny dla poziomu studiów, dotyczy to zarówno weryfikacji efektów kształcenia, jak i organizacji praktyk zawodowych

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.

1. Opis stanu faktycznego

Wydział nie prowadzi takich studiów na kierunku pedagogika

2. Kryterium nie podlega ocenie

4. **Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych - w PEŁNI.**

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 4

Liczba, wyposażenie i powierzchnia sal dydaktycznych pozostających w dyspozycji wizytowanego kierunku dostosowana jest w wymiarze podstawowym do potrzeb realizowanego procesu kształcenia. Studenci mają też zapewniony dostęp do podstawowej literatury gromadzonej i systematycznie uzupełnianej przez uczelnianą bibliotekę i czytelnię, a także do licznych zbiorów sieciowych, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4

W ocenie zespołu oceniającego należy zintensyfikować zakupy bieżącej literatury kierunkowej ukazującej się na rynku księgarskim, zwłaszcza literatury służącej prowadzonym specjalnościom, a także zaprenumerowanie większej liczby podstawowych czasopism z zakresu pedagogiki. Należy także podjąć działania na rzecz lepszego dostosowania pozostawionej do dyspozycji wizytowanego kierunku studiów infrastruktury dydaktycznej

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

Opis stanu faktycznego

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów odbywają się zasadniczo w dwóch w budynkach należących do Uczelni, które są położone blisko siebie. Znajduje się w nich wystarczająca liczba sal umożliwiająca prowadzenie wykładów, ćwiczeń a także zajęć warsztatowych ora zajęć informatycznych. W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna przeznaczona dla ocenianego kierunku studiów prezentuje bardzo wysoki poziom. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Mają oni zawsze miejsce siedzące. Sale wykładowe w większości są wyposażone w sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji. W większych salach znajduje się nagłośnienie. Studenci pozytywnie ocenili wyposażenie pracowni komputerowych. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do Internetu bezprzewodowego, charakteryzującego się szybkim transferem danych. Studenci mają możliwość korzystania z infrastruktury Uczelni również poza godzinami zajęć, co pozwala im na doskonalenie swoich umiejętności. Niewątpliwym mankamentem opisywanej infrastruktury jest jej słabe dostosowanie do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Ocena spełnienia kryterium 4.1- w pełni

Uzasadnienie oceny

W opinii pracowników oraz studentów Uczelnia dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

Opis stanu faktycznego

Uczelnia posiada własną bibliotekę wraz czytelnią. Księgozbiór jest w pełni z informatyzowany. Zbiór

biblioteczny przeznaczony dla wizytowanego kierunku obejmuje podstawowe działy pedagogiki, a także niezbędne pozycje z zakresu psychologii, socjologii i filozofii (ok 5,5 tys. vol) . Biblioteka prenumeruje także podstawowe czasopisma pedagogiczne. Księgozbiór pedagogiczny jest każdego roku uzupełniany nowymi zakupami.

Studenci ocenianego kierunku mogą korzystać z biblioteki uczelnianej w przeciągu całego tygodnia. W ich opinii, biblioteka jest dobrze zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, a pozycje znajdujące się w zbiorze prezentują aktualne treści. Zaopatrzenie biblioteki w ocenie studentów odpowiada literaturze przedmiotu wymaganej przez nauczycieli akademickich.

Studenci przygotowujący pracę dyplomową potwierdzili, że bardzo często korzystają z zasobów biblioteki, pozyskując z niej znaczną część bibliografii. Na Uczelni funkcjonuje elektroniczny system informatyczno-biblioteczny umożliwiający łatwe wyszukiwanie potrzebnych pozycji. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Uczelnia zadbała o udostępnienie studentom czytelnicy, która znajduje się przy bibliotece. Studenci ocenili, że liczba miejsc w czytelnicy jest dla nich wystarczająca, a miejsca przeznaczone na czytelnicy w ich ocenie dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia.

Ocena spełnienia kryterium 4.2 – **w pełni**

Uzasadnienie oceny

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku odpowiednie możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki, a także licznych zasobów sieciowych. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie ocenili funkcjonowanie biblioteki oraz stan jej zasobów.

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

Na ocenianym kierunku studiów kształcenie na odległość nie jest prowadzone. Platforma e-learningowa jest wykorzystywana głównie do wymiany materiałów dydaktycznych pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 5 – **ZNACZĄCO**

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów. System przyznawania świadczeń pomocy działa w oparciu o aktualne przepisy, a jego działanie należy ocenić jako sprawne.

Program kształcenia i skutecznie wdrożony system punktacji ECTS, jak również organizacja procesu kształcenia stwarza warunki do udziału studentów w wymianach i nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym. Studenci z obiektywnych przyczyn nie są jednak zainteresowani wyjazdami.

Jednostka w bardzo niewielkim zakresie wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim. Studenci nie odczuwają także wsparcia w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Działalność Biura Karier nie jest widoczna dla studentów. Większa część studentów, łączy pracę zawodową ze studiami i nie jest zainteresowana wsparciem ze strony Uczelni w tym zakresie.

Jednostka wprowadzi deklaruje studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, jednak praktycznie są oni nieobecni na wizytowanym kierunku.

Wydział zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 5:

- **promocja wśród studentów wiedzy na temat systemu transferu i akumulacji punktów,**
- **zintensyfikowanie wysiłków Biura Karier w zakresie wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy oraz zwiększenie wysiłku mającego na celu promocje wśród studentów wsparcia oferowanego przez Biuro.**
- **Włączenie studentów w prowadzone przez Uczelnię badania naukowe poprzez zaktywizowanie chociażby studenckiego ruchu naukowego**

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*
Opis stanu faktycznego

Z opinii studentów wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas zajęć, jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Wszyscy prowadzący zajęcia mają ustalone godziny swoich konsultacji i są na nich obecni. Sprawowana przez prowadzących zajęcia pomoc w rozstrzyganiu rozmaitych problemów dydaktycznych niewątpliwie służy rozwojowi naukowemu studentów. Nie spotykają się jednak oni z propozycją wzięcia udziału w badaniach naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich.

Na ocenianym kierunku zarejestrowane jest wprowadzi Koło Naukowe Aktywnego Pedagoga, jednak obecnie nie prowadzi aktywnej działalności. Przyczyną tego jest brak zaangażowania ze strony studentów, studiujących wyłącznie w trybie niestacjonarnym.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku studiów Regulamin pomocy materialnej ustalony zarządzeniem Rektora nr 23/2015 z dnia 1 września 2015 r. Regulamin ten został dostosowany do przepisów znowelizowanej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, która zaczęła obowiązywać od 1 października 2014 r.

Regulamin określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracowników zajmujących się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej dla studentów.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Podkreślić należy, że Uczelnia wprowadziła również jasne kryteria przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów. W przypadku tego świadczenia, wnioski oceniane są metodą punktową tj. za wysoką średnią ocen i za każde uznane osiągnięcie naukowe, artystyczne lub wysoki wynik sportowy przyznawana jest określona liczba

punktów.

Poza stypendium rektora dla najlepszych studentów, Uczelnia nie wprowadziła dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych wyników w nauce.

Dobrze też działa w Uczelni system wyboru przez studentów seminarium dyplomowego. Zapisywani są oni automatycznie do promotora pracy dyplomowej w zależności od wybranej wcześniej specjalności. Na wniosek studenta możliwa jest zmiana osoby promotora. Studenci samodzielnie określają temat pracy dyplomowej, który jest następnie akceptowany przez promotora. SeminaRIA odbywają się w małych grupach, co umożliwia studentom indywidualną pracę z promotorem.

Jednostka w czasie wizytacji przedstawiła opinię samorządu studenckiego w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu pomocy materialnej. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię jak również relacja przedstawicieli samorządu studenckiego potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego. Porozumienia poświadczone są odpowiednim dokumentem wydawanym przez samorząd studencki, co ocenia się pozytywnie.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa każdorazowo umowa zawierana ze studentem oraz Regulamin Opłat. Uczelnia nie pobiera od studentów opłat wymienionych w katalogu opłat zakazanych przez ustawę oraz dodatkowych opłat o charakterze administracyjnym.

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA, potwierdzili też, że nie spotkali się z powstaniem sytuacji konfliktowych na Uczelni. Stwierdzili przy tym, że mają możliwość składania skarg i wniosków, na które zawsze uzyskują odpowiedź.

Ocena spełnienia kryterium 5.1 – w pełni

Uzasadnienie oceny

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów. System przyznawania świadczeń pomocy działa sprawnie w oparciu o obowiązujące przepisy. Regulacje określające zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej są przejrzyste i nie stwarzają studentom trudności interpretacyjnych.

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

Opis stanu faktycznego

Uczelnia jest zaangażowana w program wymiany międzynarodowej studentów oraz praktyk Erasmus Plus. Studenci mają możliwość wyjazdu na Uczelnie partnerskie. Program wymiany nie cieszy się jednak popularnością wśród studentów. W poprzednim roku akademickim na wymianę nie wyjechał żaden student. Uczelnia nie przyjęła również żadnego studenta z zagranicy. Przyczyną tego, jest brak zainteresowania ze strony studentów, którzy łączą pracę zawodową ze studiami w trybie niestacjonarnym.

Wydział za pośrednictwem koordynatora ds. wymian międzynarodowych promuje wśród studentów programy mobilności. Studenci mają zagwarantowany dostęp do informacji o programach wymiany za pośrednictwem strony internetowej Uczelni lub poprzez spotkania z koordynatorem. Uczelnia przewidziała jednolite kryteria rekrutacji do programu Erasmus Plus, są to: średnia ocen, znajomość języka obcego oraz wynik rozmowy kwalifikacyjnej, co ocenia się pozytywnie.

Uczelnia skutecznie wdrożyła system przyznawania punktów ECTS. Studenci nie są jednak świadomi do czego w rzeczywistości służą punkty. Uważają oni, że ich ilość zależy od „ważności przedmiotu”. Wobec czego, Uczelnia powinna rozwinąć politykę informacyjną dla studentów na temat systemu akumulacji i

transferu punktów.

Ocena spełnienia kryterium 5.2 – **znacząco**

Uzasadnienie oceny

Z powyższego wynika, że program kształcenia i skutecznie wdrożony system punktacji ECTS, jak również organizacja procesu kształcenia stwarza warunki do udziału studentów w wymianach międzynarodowych i nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym. Studenci z obiektywnych przyczyn nie są zainteresowani wyjazdami.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

Opis stanu faktycznego

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier. Jednym z jego zadań jest wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Biuro Karier posiada również status agencji zatrudnienia. Prowadzi ono dla studentów doradztwo zawodowe i personalne oraz organizuje dla nich bezpłatne kursy i szkolenia. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że nie mieli dotąd okazji spotkać się z aktywnością Biura. Nie uczestniczyli oni w żadnego rodzaju kursach lub spotkaniach indywidualnych.

Uczelnia prowadzi współpracę z instytucjami zatrudniającymi absolwentów pedagogiki w celu wsparcia studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Trzeba mieć jednak na uwadze, że studenci ocenianego kierunku w większości pracują zawodowo i często nie są zainteresowani wsparciem ze strony Uczelni.

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów nie organizuje projektów o charakterze naukowym z udziałem studentów lub dla studentów. Wsparcie Uczelni dla studentów w kontaktach ze środowiskiem akademickim jest dla nich niewidoczne.

Ocena spełnienia kryterium 5.3 – **częściowo**

Uzasadnienie oceny

Uczelnia posiada jednostkę odpowiedzialną za wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Jednak jej oferta bądź nie jest odpowiednia dla studentów ocenianego kierunku bądź nie są oni o niej dostatecznie informowani, ponieważ działalność Biura Karier jest dla nich niewidoczna. Studenci nie odczuwają wsparcia w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Duża część studentów, łączy pracę zawodową ze studiami i nie jest zainteresowana wsparciem ze strony Uczelni w tym zakresie.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

Opis stanu faktycznego

W Uczelni studiuje bardzo niewielka liczba studentów niepełnosprawnych, a w wizytowanej jednostce są oni właściwie nieobecni, stąd też dotychczas, nie powstała oddzielna jednostka mająca na celu udzielanie im wsparcia. Studentami niepełnosprawnymi opiekuje się Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami. Oferuje on, wsparcie studentom niepełnosprawnym w zakresie dostosowania organizacyjnego i właściwej realizacji procesu dydaktycznego biorąc pod uwagę ich szczególne potrzeby, co należy ocenić pozytywnie. Pośredniczy on także w kontakcie pomiędzy studentami niepełnosprawnymi a nauczycielami akademickimi. Ważną częścią obowiązków pracownika jest zapewnianie studentom pomocy w pozyskiwaniu specjalistycznego sprzętu i oprogramowania, który pomaga im w zdobywaniu wiedzy na studiach. Budynki, w którym odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku nie są w pełni dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W ocenie pełnomocnika w przypadku zrekrutowania studentów z

niepełnosprawnością ruchową, istnieje możliwość takiej organizacji zajęć, aby dana grupa odbywała zajęcia wyłącznie na parterze. W budynku Uczelni znajduje się toaleta dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Biblioteka posiada odpowiedni sprzęt umożliwiający korzystanie z jej zasobów przez studentów niedowidzących.

Ocena spełnienia kryterium 5.4 - **częściowo**

Uzasadnienie oceny

Jednostka jedynie deklaratorywnie zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, gdyż są oni nieobecni na prowadzonym kierunku studiów, Ich wydaje się wynikać z niezbyt dobrego przystosowania obiektów Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów

w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Opis stanu faktycznego

Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Nie mają oni problemu z załatwieniem spraw administracyjnych. Ze względu na sprawność działania sekretariatu, nie tworzą się przed nim kolejki oczekujących. Sekretariat zajmuje się również przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Ponadto studenci potwierdzili, że mają bezpośredni dostęp do Prodzikana ds. studenckich również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Prodzikana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

Program kształcenia oraz procedury dotyczące toku studiów zostały opublikowane na stronie internetowej Uczelni w taki sposób, że każdy student może się z nimi swobodnie zapoznać. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że nie mają problemów z odnalezieniem programu kształcenia oraz innych zarządzeń i regulaminów, co ocenia się pozytywnie.

Ocena spełnienia kryterium 5.5 – **w pełni**

Uzasadnienie oceny

Wydział zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów – w PEŁNI

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6

Analiza dokumentacji przedstawionej podczas **wizytacji** i rozmowy z Władzami Wydziału i przedstawicielami kierunku pozwalają stwierdzić, że na Wydziale wdrożono wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie z uwzględnieniem wszystkich elementów procesu kształcenia. Silną stroną jest kompleksowość WSZJK. Uwzględniono w nim wszystkie istotne elementy procesu kształcenia i czynniki decydujące o jego jakości. Biorąc pod uwagę przedstawione podczas wizytacji rozwiązania organizacyjne oraz przyjęte regulacje,

stwierdzić należy, że są one skuteczne. Pozwalają na dokonanie rzetelnej oceny i analizy osiąganych efektów kształcenia, doskonalenie programu kształcenia i metod jego realizacji. Procedury zostały opisane szczegółowo i klarownie, a ich realizacja zapewnia podejmowanie skutecznych działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest rozbudowana, ale równocześnie przejrzysta. Zakres obowiązków poszczególnych jednostek w ramach WSZJK został określony w sposób precyzyjny.

Argumentem przemawiającym za pozytywnym uzasadnieniem skuteczności systemu przemawia fakt wypracowania przez Uczelnię stosownej procedury oceniania skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego stosowanie.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 6

BRAK

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

Struktura Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w SAN jest złożona i obejmuje dwa uzupełniające się systemy:

1. Ogólnouczelniany Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia wprowadzony na mocy uchwały Senatu nr 5 z dnia 16.03.2012 r. w sprawie przyjęcia zmodyfikowanego Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia oraz określenia zakresu obowiązków Działu Jakości Kształcenia (DJK).

2. Wydziałowy System Zarządzania Jakością Kształcenia.

Ogólnouczelniany i Wydziałowy SZJK funkcjonują równolegle i wzajemnie się uwzględniają. Analiza dokonana podczas wizytacji pozwala stwierdzić, że procedury obowiązujące w ramach Wydziałowego SZJK są spójne ze standardami jakości oraz innymi zapisami obowiązującymi w ramach Ogólnouczelnianego SZJK. Za system ogólnouczelniany odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, który przewodniczy pracom Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Za system wydziałowy odpowiada Dziekan Wydziału, który przewodniczy pracom Wydziałowej Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia. Rolę wspierającą pełni Dział Jakości Kształcenia, który odpowiada m.in. za bieżącą obsługę administracyjną związaną z WSZJK, gromadzenie dokumentacji związanej z WSZJK oraz koordynowanie działań realizowanych w ramach ogólnouczelnianego i wydziałowego SZJK.

Działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” zostały oparte na szczegółowo opisanych w WSZJK procedurach. Uwzględniono tutaj 17 procedur, m.in. procedurę tworzenia programów kształcenia i obsady zajęć dydaktycznych (procedura P-02), procedurę ewaluacji zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców (procedura P-09), procedurę prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych (procedura P-08), procedurę opracowywania i weryfikowania osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (procedura P-10), procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych (procedura P-12), procedurę weryfikacji, modyfikacji i doskonalenia WSZJK (procedura P-14), a więc mających kluczowe znaczenie dla skutecznego funkcjonowania systemu.

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i

wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, * 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, * 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, * 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej, 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów, 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.
--

6.1.1

Procedura P-02 dotycząca tworzenia programów kształcenia stanowi, że uchwalanie wytycznych do określenia programu kształcenia należy do kompetencji Senatu Uczelni i że podstawę do jego opracowania stanowią obszarowe i kierunkowe efekty kształcenia (jeśli takowe zostały sformułowane na mocy odpowiednich dokumentów). W procedurze mówi się także o tym, że opracowując koncepcję kształcenia lub wprowadzając w niej modyfikacje należy także uwzględnić m.in.: wytyczne Komisji Programowej, wyniki badań rynku pracy i konsultacji z pracodawcami, sugestie studentów zgłaszane poprzez Samorząd Studencki, wnioski z wyników badań i analiz prowadzonych w ramach badania jakości kształcenia, rekomendacje interesariuszy zewnętrznych zaangażowanych w tworzenie i doskonalenia programów kształcenia. Analiza przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji pozwala wnioskować, że opracowując koncepcję kształcenia na kierunku, uwzględniono konsultacje z przedstawicielami środowiska zewnętrznego oraz wewnętrznego. Zostali oni zaangażowani w te działania w sposób systemowy i sformalizowany. Interesariusze zewnętrzni zostali włączeni w proces projektowania efektów kształcenia poprzez udział w pracach Komisji Programowej kierunku. Konsultowano z nimi koncepcję kształcenia na kierunku, efekty kształcenia uwzględnione w programie kształcenia, ofertę specjalności, ofertę przedmiotów specjalnościowych. Przedstawione do wglądu podczas wizytacji sprawozdania ze spotkań Komisji Programowej potwierdzają, że przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych zgłaszali na tych spotkaniach wnioski, które zostały uwzględnione w ostatecznym kształcie programu kształcenia.

W trakcie wizytacji przedstawiono także podpisane przez przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych opinie dotyczące opracowanego na kierunku programu kształcenia. Programy kształcenia opiniuje również Samorząd Studencki, co zostało potwierdzone stosowną dokumentacją.

W trakcie wizytacji, w oparciu o przedstawione dokumenty, stwierdzono, że Komisja Programowa, uwzględniając analizy dotyczące efektów kształcenia oraz wnioski studentów i przedstawicieli pracodawców, wprowadza istotne zmiany służące doskonaleniu programu kształcenia. Z przedstawionych Zespołowi Oceniającemu materiałów wynika, że WSZJK jest w pełni przydatny do badania zgodności programu z założonymi efektami kształcenia oraz efektywny w zakresie doskonalenia programu kształcenia.

Przedstawiciel studentów został przewidziany w składzie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W dokumencie powołującym skład Komisji nie został on jednak powołany z imienia i nazwiska, co może powodować, że student wydelegowany na posiedzenie Komisji nie będzie miał pełnych praw członka.

Przedstawiciele studentów uczestniczą w procesach projektowania lub zmian efektów kształcenia, ponieważ uczestniczą oni w Radach Programowych. Z relacji przedstawicieli samorządu studenckiego wynika, że zdanie studentów, prezentowane w czasie spotkań Komisji ds. Jakości Kształcenia czy Rad Programowych jest uwzględniane przez jednostkę po przedstawieniu przez nich racjonalnego uzasadnienia.

6.1.2

Zasady monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia reguluje procedura P-10 (opracowywanie i weryfikowanie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia). Zgodnie z nią, monitorowanie i weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne i odbywa się na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć. Raz w roku, po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim przeprowadzona jest analiza końcowa w tym zakresie. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami i założeniami WSZJK, poddaje się jej obowiązkowo przedmioty charakteryzujące się niską zdawalnością lub zbyt jednolitą strukturą ocen. Jednostką odpowiedzialną za monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest Zespół ds. Kontroli Efektów Kształcenia, który na koniec roku dokonuje przeglądu losowo wybranych sylabusów. Przegląd polega na weryfikacji zakładanych i osiąganych przez studentów efektów kształcenia, form prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych i/lub egzaminacyjnych. Ocena dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych w danym sylabusie efektów kształcenia. Monitoring opiera się m.in. na analizie sylabusów i prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów, wnioskach z analizy struktury ocen, wynikach badania dotyczącego efektów kształcenia, opiniach opiekunów praktyk, promotorów prac dyplomowych, itd. Wnioski z analizy dokonanej przez Zespół są przekazywane Komisji Programowej kierunku. Stanowią one podstawę do opracowania rekomendacji służących doskonaleniu programu kształcenia i wprowadzania modyfikacji w zakresie efektów kształcenia oraz sposobach ich realizacji i weryfikacji.

6.1.3

Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne i odbywa się na każdym etapie kształcenia i na wszystkich rodzajach zajęć. Raz w roku, po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim przeprowadzona jest analiza końcowa w tym zakresie. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami i założeniami WSZJK, poddaje się jej obowiązkowo przedmioty charakteryzujące się niską zdawalnością lub zbyt jednolitą strukturą ocen. Ponadto na Wydziale wdrożono także procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych (procedura P-12), w której uwzględniono dwa etapy. Na pierwszym weryfikacji dokonuje Sekcja ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych, która przeprowadza kontrolę losowo wybranych prac dyplomowych. Kontrola przeprowadzana jest zarówno pod względem spełnienia wymogów merytorycznych lub formalnych. Na ostatnim etapie sprawdzenia poprawności pracy wykorzystuje się system antyplagiatowy. Jeśli w pracy przekroczone zostaną określone normy, praca nie jest dopuszczana do obrony i student ma obowiązek napisać ją od nowa. Procedurze antyplagiatowej podlegają wszystkie prace.

6.1.4

Kwestie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się na ocenianym kierunku określa Regulamin

potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi przyjęty uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku wdrożony z dniem 1 października 2015 roku. Określa on zasady potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców w celu stworzenia elastycznego systemu kształtowania ścieżki nauczania i procedury związane z potwierdzeniem efektów uczenia się oraz wskazuje organy do tego uprawnione. Z uwagi na fakt, że Regulamin został wdrożony z dniem 1 października 2015 roku, funkcjonowanie tego elementu WSZJK nie zostało jeszcze poddane ocenie. Kierunek „pedagogika” nie został dotychczas oceniony, wobec czego, Jednostka nie można jak dotąd rekrutować w trybie PEU na ocenianym kierunku studiów.

6.1.5

Sposób monitorowania losów zawodowych absolwentów i wykorzystania jego wyników zostały określone w procedurze P-13 (Śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy). Zgodnie z tą procedurą na Wydziale prowadzone jest trójetapowe Badanie Losów Zawodowych Absolwentów, któremu poddawani są absolwenci po roku, 3 latach i 5 latach od momentu ukończenia studiów. Należy je uznać za szczególnie wartościowy element budowania jakości kształcenia. Na uwagę zasługuje fakt, że Władze Wydziału podchodzą do realizacji tego badania z należytą starannością i doceniają wagę płynących z niego wniosków. Świadczy o tym chociażby fakt, że podejmowane są liczne działania pozwalające zwiększyć udział absolwentów w badaniu, najpierw na etapie podpisywania oświadczeń przez studentów w momencie ukończenia studiów, a następnie w trakcie realizacji samego badania (np. wielokrotne wysyłanie zaproszenia do wzięcia udziału w badaniu, losowanie nagród dla uczestników badania, itd.). Pozwoliło to znacznie zwiększyć zwrotność ankiet, która dla rocznika 2012/2013 kształtuje się na poziomie 50%.

Wyniki badania są omawiane na spotkaniach Komisji Programowej, Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia, konferencji dydaktycznej, itd., co potwierdza przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja. Wyniki analiz służą ocenie przydatności osiągniętych przez absolwentów efektów kształcenia na rynku pracy. Są podstawą do tworzenia rekomendacji do doskonalenia programów kształcenia.

Procedura P-13 reguluje także zasady monitorowania rynku pracy (badanie przeprowadzane wśród pracodawców), które odbywa się za pomocą platformy Minerva. Prezentacja platformy podczas wizytacji potwierdziła, że jest to przydatne narzędzie, które pozwala uzyskać cenne z punktu widzenia doskonalenia programu kształcenia dane. Za pośrednictwem platformy pracodawcy są proszeni o wyrażanie opinii na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych posiadanych przez absolwentów Wydziału oraz na temat realizowanych przez nich programów kształcenia i ewentualnej potrzeby ich uzupełniania o treści i efekty kształcenia niezbędne na rynku pracy. Przedstawiciele studentów nie uczestniczą jednak w pracach dotyczących analizy monitoringu losów zawodowych absolwentów.

6.1.6

W WSZJK uwzględnione zostały procedury mające na celu doskonalenie prowadzonej na Wydziale polityki kadrowej oraz kadry zaangażowanej w proces kształcenia na kierunku, a także procedury regulujące sposób wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry. Są to m.in.: procedura P-05 (ocena osiągnięć i nagradzanie pracowników akademickich oraz jednostek naukowo-dydaktycznych), procedura P-08 (prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych), procedura P-09 (ewaluacja zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów).

6.1.7

Na ocenianym kierunku studiów, są systematycznie prowadzone hospitacje oraz studencka ewaluacja jakości zajęć dydaktycznych. Stałym elementem każdych przeprowadzonych hospitacji jest rozmowa pohospitacyjna z osobą hospitowaną mająca na celu zaplanowanie możliwych działań służących doskonaleniu jakości procesu kształcenia. Do podnoszenia jakości zajęć dydaktycznych i pracy kadry akademickiej wykorzystywane są także wyniki oceny studenckiej. Wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych przekazywane są w formie raportów cząstkowych Dyrektorowi Instytutu oraz ocenianym wykładowcom, a w formie raportu końcowego - Władzom Uczelni i Wydziału. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej. Ocena nauczycieli dokonywana przez studentów jest, obok wyników hospitacji oraz oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Wydziału, jednym z 3 elementów składających się na ocenę okresową kadry. Na podstawie wypełnionego przez pracownika arkusza oceny okresowej oraz opisanych wyżej danych, Dyrektor Instytutu dokonuje oceny pracownika i przedstawia swoją propozycję w zakresie jego dalszego zatrudnienia. Ocenę opiniuje Komisja ds. Etyki i Oceniania Pracowników, a następnie zatwierdza Rektor Uczelni. Wnioski wynikające z oceny okresowej mają wpływ na poprawę jakości procesu kształcenia, kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej, wielkość obciążenia obowiązkami dydaktycznymi, możliwość rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja (arkusze oceny okresowej, arkusze hospitacji, wyniki oceny dokonywanej przez studentów, sprawozdania ze spotkań Rady Wydziału, itd.) pozwala stwierdzić, że na Wydziale przykładą się dużą wagę do systematycznej oceny kadry. Wdrożenie opisanych procedur pozwala zapewnić prawidłową strukturę zatrudnienia i właściwą obsadę zajęć dydaktycznych, co z kolei umożliwia studentom osiągnięcie określonych w programie efektów kształcenia. Należy także podkreślić duże zaangażowanie pracowników w budowanie kultury jakości kształcenia.

6.1.8

Na Wydziale wdrożono także procedury służące zapewnieniu właściwej organizacji procesu kształcenia (w tym właściwych zasobów materialnych, infrastruktury dydaktycznej, środków wsparcia dla studentów). Jest to min. procedura P-07 (ewaluacja warunków technodydaktycznych procesu kształcenia dokonywana przez studentów), które przewiduje prowadzenie systematycznej (nie rzadziej niż raz na 2 lata) oceny bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia. Wnioski z badań stanowią punkt wyjścia dla strategii doskonalenia organizacji procesu kształcenia. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja pozwala wnioskować, że są one przedmiotem dyskusji na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Wydziałowej, itd. Wdrożenie opracowanych na tej podstawie rekomendacji pozwala zapewnić studentom odpowiednie warunki procesu kształcenia w zakresie m.in. bazy dydaktycznej, obsługi administracyjnej, środków wsparcia, przepływu informacji, itd. Przykładowe działania wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań to systematyczne szkolenia pracowników Dziekanatu z zakresu obsługi klienta, wydłużenie czasu pracy Dziekanatu, udostępnienie informacji wskazanych przez studentów jako przydatne na stronie Wydziału, regularne wzbogacanie zasobów bibliotecznych, zmiana godzin konsultacji nauczycieli, doposażenie sal dydaktycznych, itd.

Przedstawiciele samorządu studenckiego, są każdorazowo proszeni o wyrażenie swojej opinii w przedmiocie oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla

studentów. Na uwagę zasługuje również oddolna inicjatywa samorządu studenckiego, który przeprowadził własną ankietę dotyczącą potrzeb studentów. Uczelnia prowadzi wśród studentów badania ich satysfakcji ze studiowania oraz ich opinii w przedmiocie zasobów materialnych, infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia. Wynikiem przeprowadzonego badania jest raport ewaluacyjny oceny bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia.

6.1.9

Za gromadzenie dokumentacji związanej z WSZJK oraz analizę i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia odpowiada m.in. Dział Jakości Kształcenia. Działania te są dokumentowane w postaci różnego rodzaju zestawień, raportów bądź sprawozdań. Są to w znacznej większości dokumenty, do których mają wgląd wszyscy zainteresowani, w tym także studenci. Ich analiza dokonana podczas wizytacji pozwala stwierdzić, że są przygotowywane w sposób rzetelny i staranny. Działania dotyczące zapewniania jakości kształcenia, w tym wyniki badań jakości są przedmiotem dyskusji na spotkaniach Rady Wydziału, Komisji Programowej, Wydziałowej i Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, itd. Na ich podstawie opracowywane są rekomendacje, których wdrożenie ma na celu podnoszenia jakości kształcenia. Potwierdzają to sprawozdania przedstawione podczas wizytacji oraz rozmowy z przedstawicielami Wydziału.

6.1.10

Analiza zawartości strony internetowej Wydziału pozwala stwierdzić, że na Wydziale Społecznym i Humanistycznym zapewniony jest publiczny dostęp do informacji dotyczących programu i procesu kształcenia, co zostało również uregulowane procedurami obowiązującymi w ramach WSZJK. Na stronie zamieszczone są informacje dotyczące programu kształcenia, efektów kształcenia oraz stosowanego systemu oceny efektów kształcenia. Podstawowym źródłem informacji na ten temat są sylabusy przedmiotów.

Na stronie zamieszczono także regulaminy (w tym Regulamin Studiów), Zasady Dyplomowania, plany studiów, informacje o dyżurach wykładowców oraz sprawach związanych ze stroną organizacyjną procesu kształcenia, itd.. Informacje te są na bieżąco aktualizowane. Wymienione dokumenty są także dostępne w siedzibie Wydziału, np. w Dziekanacie, w gablotach na korytarzach. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu, opiekunów roku oraz wykładowców poszczególnych przedmiotów.

Dzięki programowi WIRTUALNY DZIEKANAT studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Na uwagę zasługuje fakt, że studenci systematycznie dokonują oceny dostępności informacji na temat kształcenia poprzez realizowane przez Dział Jakości Kształcenia wspólnie z Samorządem badanie ankietowe. Na podstawie jego wyników opracowywane są rekomendacje w tym zakresie. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja świadczy o tym, że w obszarach, w których zostają stwierdzone braki wdrażane są działania naprawcze – np. udostępnienie studentom sylabusów na stronie internetowej Wydziału oraz w Dziekanacie, zwiększenie czytelności strony www Wydziału, zamieszczanie biuletynów informacyjnych na stronie Działu Jakości Kształcenia, itd. Studentom udostępniana jest także dokumentacja dotycząca działań realizowanych w ramach WSZJK. Opis obowiązujących procedur służących zapewnianiu jakości kształcenia jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych w Dziekanacie oraz u Dziekana Wydziału, podobnie jak raporty ewaluacyjne. Streszczenia lub podsumowania raportów są dodatkowo dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej DJK, niektóre z nich po zalogowaniu. Na stronie DJK zamieszczane są także informacje o działaniach podejmowanych na rzecz zapewniania jakości

kształcenia w postaci biuletynów dla studentów.

2. Ocena spełnienia kryterium 6.1 z uwzględnieniem kryteriów od 6.1.1 do 6.1.1.10 – **w pełni**

Uzasadnienie oceny:

Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji i rozmowy z Władzami Wydziału i przedstawicielami kierunku pozwalają stwierdzić, że na Wydziale wdrożono wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie z uwzględnieniem wszystkich elementów procesu kształcenia. Silną stroną jest kompleksowość WSZJK. Uwzględniono w nim wszystkie istotne elementy procesu kształcenia i czynniki decydujące o jego jakości. Biorąc pod uwagę przedstawione podczas wizytacji rozwiązania organizacyjne oraz przyjęte regulacje, stwierdzić należy, że są one skuteczne. Pozwalają na dokonanie rzetelnej oceny i analizy osiągniętych efektów kształcenia, doskonalenie programu kształcenia i metod jego realizacji. Procedury zostały opisane szczegółowo i klarownie, a ich realizacja zapewnia podejmowanie skutecznych działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest rozbudowana, ale równocześnie przejrzysta. Zakres obowiązków poszczególnych jednostek w ramach WSZJK został określony w sposób precyzyjny.

Na uwagę zasługuje fakt, że Władze Wydziału przykładają dużą wagę do włączania interesariuszy zewnętrznych w tworzenie i doskonalenie programów kształcenia oraz w określaniu i ocenę efektów kształcenia. Widoczne jest to w różnorodności podejmowanych w tym zakresie działań. Udział interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia jest przy tym dokumentowany np. w sprawozdaniach ze spotkań Komisji Programowej.

W budowaniu kultury jakości widoczny jest także udział studentów. Ich przedstawiciele uczestniczą w spotkaniach m.in.: Senatu, Rady Wydziału, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Komisji Programowej, itd. Widoczna jest aktywność studentów na tych spotkaniach. Na podstawie przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji można wnioskować, że chętnie zgłaszają wnioski i propozycje zmian np. w programach kształcenia. Z ich inicjatywy zwiększono także liczbę studentów będących członkami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Przedstawiona dokumentacja potwierdza fakt, że Samorząd opiniuje programy i plany kształcenia, regulaminy (np. Regulamin Studiów, Zasady Dyplomowania, itd.), zgłasza wnioski dotyczące bazy dydaktycznej i innych elementów składających się na proces kształcenia (na spotkaniach Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia), realizuje wspólnie z DJK badania jakości kształcenia.

Należy również podkreślić, że dokumentacja, jaka powstaje na Wydziale w ramach WSZJK jest przygotowywana rzetelnie i przejrzysto, co niewątpliwie ułatwia dokonanie oceny. Jakość opracowanych materiałów, kompetencje poszczególnych osób odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację poszczególnych zadań w ramach WSZJK zarówno na poziomie Uczelni jak i Wydziału, potwierdzają, że Władze Uczelni i Wydziału dokładają wszelkich starań do budowy efektywnego WSZJK.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej

wyniki do doskonalenia systemu.

Opis stanu faktycznego:

Ocenie skuteczności wewnętrznego systemu jakości kształcenia służy przyjęta procedura P-14. Jej celem jest ocenienie na ile przyjęte procedury pozostają w zgodzie z odpowiednimi uregulowaniami prawnymi, realizowaną koncepcją kształcenia, a także z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Procedura niniejsza przewiduje także możliwości modyfikowania poszczególnych elementów systemu w zależności od wyników przeprowadzonej ewaluacji. Ocena taka przeprowadzana jest każdego roku i uczestniczą w niej zarówno poszczególne podmioty interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych

2. Ocena kryterium – w pełni

3. Uzasadnienie oceny:

Argumentem przemawiającym za pozytywnym uzasadnieniem powyższej oceny przemawia fakt wypracowania przez Uczelnię stosownej procedury oceniania skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jego stosowanie.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Władze Uczelni w przedstawionej analizie SWOT programu kształcenia za jego mocne strony uznały m.in. adekwatnie skonstruowaną do zapotrzebowania rynku oświatowego i zatrudnienia ofertę kształcenia, a także realne zaangażowanie studentów w działalność pozadydaktyczną oraz badania naukowe, a także na innowacyjne metody nauczania.

Przeprowadzona wizytacja wskazuje natomiast na to, że realizowana koncepcja i program kształcenia niedostatecznie różnicuje treści kształcenia na studiach II stopnia w porównaniu treściami studiów I stopnia. Zmianie podlegają jedynie nazwy przedmiotów, natomiast ich treści pozostają bardzo często takie same. Zaznacza się to również w kształcie i zawartości dyplomowych prac licencjackich i magisterskich. Realizowany program studiów niezbyt precyzyjnie ujmuje i weryfikuje wymagane efekty nauczycielskie, osiągane zwłaszcza w ramach poszczególnych metodyk, jak i praktyk nauczycielskich. Uczelnia nie ustaliła także zestawu różnic programowych dla studentów II stopnia, którzy nie legitymują się pedagogicznymi studiami I stopnia.

W świetle przeprowadzonej wizytacji nie udało się również potwierdzić uczestnictwa studentów w realizowanym w Uczelni programie badań naukowych, a także w istniejących programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Nie odnotowano również działalności rzekomo istniejącego kola naukowego.

Zalecenia

Uczelnia niewątpliwie winna przede wszystkim :

- zróżnicować realizowane treści kształcenia na studiach I i II stopnia, a w tym także wypracować odmienne wymagania stawiane pracom licencjackim i magisterskim,
- zintensyfikować działania na rzecz zaaktywizowania studentów do uczestnictwa w wymianie krajowej o międzynarodowej oraz upowszechnienia wśród nich wiedzy na temat transferu i

akumulacji punktów ECTS,

- zaktywizować studencki ruch naukowy i włączyć studentów w realizowany program badań naukowych ,
- zintensyfikować działania integrujące studentów ze środowiskiem akademickim oraz otoczeniem społeczno – gospodarczym, a w tym także działalność Biura Karier na rzecz studentów wchodzących na rynek pracy, względnie szukających zatrudnienia zgodnie ze uzyskanymi kwalifikacjami.

Dobre praktyki

Wśród dobrych praktyk należy niewątpliwie wskazać na kompleksowość wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, wypracowane w tym względzie procedury oraz realny udział interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia.

Zespołowi przewodniczył

Prof. zw. dr hab. Wiesław Ambrozik

Poznań, 22 stycznia 2016 r.